

Oglaš, pripisana itd.
Nekoliko i računaju se na temelju
čaknoga članka ili po dogovoru.
Novci za predbroju, oglaš itd.
balju se napućnicom ili polož-
nicom pošt. stacionice u Beču
na administraciju lista u Pullu.
Kod naručke valja točno op-
rečiti ime, presame i najbliža
poštu predbrojnika.
Tko list na vrijeme ne primi,
neka to javi odgovarajuću u
otvorenom pismu za koji se
ne plaća poštarina, ako se izvana
ne napiše «Reklamacija».
Čaknoga računa br. 847.849.
Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari». Narodna poslovica.

Izlazi svakog utorka i petka
o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju,
nepotpisani netiskaju, a ne-
frankirani neprimaju.
Predplata za poštarinom stoji:
12 K u obće, 1 na godinu
5 K za seljake 3- na
III K 6- odu. 3- na
pol godine.
Izvan carevine više poštarina.
Pojedini broj stoji 10 h. koli u
Pull, toli izvan iste.
Uredništvo se nalazi u ulici
Giulia br. 5 te prima stranke
osim nedjelje i svrtake svaki dan
od 11-12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Stjepo Gjiivić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Pull. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se
«Družbe sv. Cirila i Metoda»
za Istru

Za izbore!

Opominjemo sve izbornike po Istri,
da su listine izložene nesamo za izbor
fiducijara od pete kurije, nego i one za
izbor fiducijara od četvrte kurije, to
jest od kmetskih občina.

Nadalje upozorjemo na to, da
vrijeme za utoke ili reklama nije nego
budućeg ponedjeljka i
još taj celi dan do-
su otvoreni občinski
uredi.

Treda dakle pozorni biti na to, da
se reklami, toliko za petu koliko za
četvrtu kuriju podnesu najdalje pone-
djeljak 22. oktobra.

Izbori za V. kuriju

u puljskom političkom kotaru
jesu razdijeljeni, kako sliedi:

U I. odsjek (sekcija) koji izabire 10
fiducijara, spadaju slijedeće ulice, trgi i
predgradja: Via dell' Arena, Francesco
Giuseppe, Kandler, Piazza Ninfca, Clivo
Rasparaganò, «Piazza P. S. Giovanni, Via
S. Tomaso, Clivo S. Rocco, Clivo Crispo,
Borgo Arena, Sobborgo Slazione i Sijana.

U II. odsjek (10 fiducijara): Andronò
dell' Angelo, Via Augusta, Clivo Capitolinò,
Comizio, Foro, Vicolo al Mare, Riva del
Mercato, Mercato Vecchio, Via Nettuno,
Vicolo Polani, Via Stonagnaga, Via Car-
rara, Via Circonvallazione, Borgo S. Mar-
tino.

U III. odsjek (10 fiducijara): Largo
P. del Torchio, Via Tradonico, Piazza
Alghileri, Via Bissa, Via Rapiccio, Via
Abbazia, Via Minerva, Via Arsenale, Ma-
donnina, Sta. Giuliana, S. Nicolò, Vicolo
Pozzetto, S. Policarpo.

U IV. odsjek (9 fiducijara): Via
Castropola, Clivo S. Stefano, Via Barba-
cani, Castellò, Clivo Cornelio, Via del
Fondaco, Clivo Gianuario, Clivo Gionatasi,
Via Nascinguera, Piazza Port' Aurata, Via
Sergia, Via delle Scuole, Clivo Carità,
Clivo S. Francesco, Borgo Zaro, Jadrèški,
Skatari i Šikići.

U V. odsjek (8 fiducijara): Borgo
Port' Aurea, S. Michele, Case sparse,
Vintjan, Vinkural, Valmale, Comunal, Ve-
ruda, Valdibeco.

U VI. odsjeku porezne občine: Fa-
zana, Peròj i Stinjan biraju 2 fiducijara.

U VII. odsjeku porezna občina: Ga-
ležan bira 3 fiducijara.

U VIII. odsjeku porezne občine:
Altura, Kavarin, Lohorika, Montić biraju
3 fiducijara.

U IX. odsjeku porezna občina Šisan
i fiducijara.

U X. odsjeku porezne občine: Me-
dulin i Ližljan 3 fiducijara.

U XI. odsjeku porezne občine: Po-
mer i Premantura 2 fiducijara.

U puljskoj občini dakle imade se bi-
rati 61 fiducijara.

Svi oni, koji misle da imaju pravo
izbora u ovoj (V.) kuriji, to jest oni, koji
su navršili 24. godinu, jesu austrijski drž-
avljanji te stanuju u puljskoj občini naj-
manje (neprekidno) 6 mjeseci, neka se
podju osvjedočiti na anagrafski ured (na
magistrat), da li se nalaze u listinama
one sekcije, u koju je dodijeljena
ulica, trg, predgradje ili selo, u kojem
stanuju, n. pr. N. N. stanuje na pred-
gradju Port' Aurea, ima biti dakle upisan
u listinama V. odsjeka. Svakò neka dakle
dobro pazi te neka reklamira svoje pravo
u onoj sekciji, u koju spada.

Za občine: Barbana, Kanfanar,
Sanvičenti i Bale nisu učinjeni ods-
sjeci (Prva bira 7, druga 6, treća 5 i
četvrtu 4 fiducijara).

Občina Vodnjan bira 18 fiducijara
i to: I. odsjek (11 fiducijara) por. občina
Vodnjan; II. odsjek (3 fiducijara) Filipan
i Roverija; III. odsjek (4 fiducijara) Kar-
nica i Marčana.

Dakle: Puljska občina bira 61; Vod-
njanska 18; barbanska 7, kanfanarska 6;
sanvičenska 5 i baljska 4 fiducijara, ukupno
101.

U budućem broju donieti ćemo raz-
dielbu izvanjskih občina za IV. (kmetsku)
kuriju.

Upozorjemo na drugu viest, da su
u občini Pulli i za četvrtu kuriju na selih
ove iste sekcije, koje za petu, i da vrijeme
za reklame, takodjer za IV. kuriju teče
samo do ponedjeljka 22. oktobra.

XXVII. Glavna skupština

«Bratovščina hrvatskih ljudi u Istri» ob-
državana dne 4. oktobra 1900.

(Konac.)

Ako taj iznos prispodobimo sa svo-
tami, koje su se u podpore podielile pre-
djašnjih godina, opazimo odmah, da se je
sa novcem sledilo; uzrok tomu jest taj,
da, u vrijeme podieljivanja podpora nije
stanje društvene blagajne dopuštalo, da
se više izdoje.

Od svog postanka do danas razdielila
je «Bratovščina» u podpore 27.614 K.

Cielokupna glavnica «Bratovščine»
iznaša danas 27.190 K 12 h. i prema tomu
se je povećala ove upravne godine za
1991 K 28 h.

Prigodom 50-godišnjice biskupovanja
presvjetlog gospodina J. J. Strossmayera
biskupa tjakovackoga, obzirom na njegove
izvanredne zasluge na polju prosvjete i
napredka hrvatskoga naroda, odbor je
istomu brzojavno čestitao.

Zaključujem ovo izvješće u nadi, da
će «Bratovščina» pomoću božjom i naroda
hrvatskoga doživiti još boljih godina, što
joj svi od srca želimo. Bože daj!

M. Šepić, tajnik.

Izvješće tajnikovo bijaše primljeno do
znanja i jednoglasno odobreno.

III.

Izvješće blagajnika.

Na poziv predsjednika izvesti druž-
tveni blagajnik o stanju blagajne, kako
sliedi:

Pregled gospodarenja

blagajnom društva «Bratovščine hrv. ljudi u Istri» u Kastvu od 29. septembra 1899
do 4. oktobra 1900.

Table with columns: Tek. Broj, NASLOV, K, h, Tek. Broj, NASLOV, K, h.
A. Prihod:
1. Godišnji prinosi 110 40
2. Darovi i oprost od čestitanja 249 —
3. Kamata se primilo 424 80
4. Od članova utemeljitelja 50 —
5. Jedna državna obveznica dignuta 158 —
6. Povratjeni kapitali 140 —
7. Dignuto:
a) iz Puljske posujitnice 90 —
b) iz Postarske Stacionice u Kastvu 200 —
8. Legal ostavljeni od pok. župnika Purića u Zminju 2036 —
9. Ostatak blagajne od dne 28. septembra 1899 553 48
Iznaša ukupna svota prihoda 3817 68
B. Razhod:
1. Podpore podieljene 1200 —
Uloženo:
a) u Koparsku posujitnicu 550 —
b) u Pazinsku 2936 —
3. Za tiskanje raznih izvješća i po-
ziva, zatim za brzojave, posta-
rina, postarske biljge, papir,
pera, crnilo i drugi pomnaji
troškovi 67 74
Iznaša ukupna svota razhoda 3653 74

Od ukupne svote prihoda u iznosu od 3817 K 68 h.
Odbir ukupnu svotu razhoda u iznosu od 3653 K 74 h.
Preostaje gotovine u blagajni 163 K 92 h.

Kastav, 4. oktobra 1900.

M. Grosman
blagajnik.

Stanje imovine

društva «Bratovščina hrv. ljudi u Istri» u Kastvu dne 4. oktobra 1900.

Table with columns: Tek. Broj, NASLOV, K, h.
1. U hranilnicah, posujitnicah i Stacionicah 11140 20
2. U privatnih zadužnicah 7820 —
3. U državnih obveznicah, založnicah, dionicah i akcijskih 6020 —
4. U znostalnih interesih, vrijednosti društvenih stvari i gotovine u blagajni 2220 92
Iznaša sveukupna svota 27210 12

slovom: dvadeset i sedam hiljada dvie stotine i deset Kruna 12 slot.

Uzporedio erogodišnje ukupno imanje u iznosu od 27210 K 12 h.
Sa preostodijašnjim ukupnim imanjem u iznosu od 25218 K 84 h.
Povećalo se društveno imanje «Bratovščine» za 1991 K 28 h.

Kastav, 4. oktobra 1900.

M. Grosman
blagajnik.

IV.

Izvješće revizijskog od-
bora.

Račune ove upravne godine pregledao
je odbor od tri lica, iste našao u redu te
predložio glavnoj skupštini, da upravi
predložio glavnoj skupštini, da upravi
«Bratovščine» podieli absolutorij a
blagajniku, da se, zahvala izrazi, što je
skupština takodjer učinila.

V.

Izbor upravnog odbora za do-
đu godinu.

Prma pravilom «Bratovščine»
biran je od skupštine najprije predsjednik
zatim ostali članovi odbora. Izabran je
jednoglasno dosadašnji predsjednik društva
velečasni gospodin Mijo Laginja,
nadžupnik u Kastvu, zatim su birani, do-
lično u svojem svojstvu potvrđeni svi

dosadašnji članovi odbora najme: gg. Vjekoslav Spincić, Vinko Zamlić, Nfko Bučković, Miroslav Grosman, Frane Dukić i Mate Sepeć.

Gospodin predsjednik zahvali se skupštini na iskazanom povjerenju i obeća u ime svoje i odbora, da će nastojati kako bi se pokazao čim vrijedniji toga pouzdanja.

VI.

Izbor revizijskog odbora.

U revizijski odbor za novu upravnu godinu biraju se gg. Kazimir Jelusić, Vinko Rubeša i Božo Dubrović.

VII.

Predlozi i zaključci.

Od strane pojedinih članova predloženo i od skupštine usvojeno je sljedeće: 1. Da se veleuč. gosp. dr. Dinko Trinajstić u zapisnik uvrsti zahvala, što je u poslu Pučićeve ostavštine radio besplatno i trpio se, da „Bratovščina“ čim prije dodje do svog zapisa.

2. Da se pohvali rodoljubljeg Koparske, Podgradske i Voloske posujilnice, koje redovite svake godine šalju liepi dar „Bratovščini“.

3. Obzirom na veliki broj siromašnih djaka pazinske gimnazije, odlučila je skupština 400 K podpore djacom pripomoćnom društvu u Pazinu i ovlastila odbor, da po mogućnosti i ako prilike budu dopustile još sam nekoliko u istu svrhu odluči, a da pojedine molbe djaka pazinske gimnazije neuzme u obzir.

Pošto je bio tim dnevni red iscrpljen i nitko se više neuprjavljiva za riječ, zaključili predsjednik skupštinu u 5 i pol ure, i zahvali ponovno gg. članovima, što su se odazvali pozivu odbora i u tolikom broju pristupili na skupštinu.

DOPISI.

Pišu nam iz Poljana — občina Veprinac. Imade ovdje liepi broj čitaoca dčine „Naše Sloge“, kojih je želja, da vide po koji dopis iz Veprinacine, i koji vele: dok nam je Krstić mađu stogu šiljao, znalo se po koju iz Poljana—Veprinca i iz „Naše Sloge“, dočim sada, kao da nema jedne špice, ili kao da se za nas nitko ne brine. Nadali smo se po koju čuti od našega „Pistole“, — osobito sada, kad uz mlado jezik se razveže. Ali ni to. Nam je stalo do toga, da se ne tudjimo našim bližnjim i daljnjim obćinam. Mi želimo, da i naši susjedi čuju kako je s nama, jer i oni nam se javljaju i tužno i kadkad veselo, a po tom znamo se tješiti, veseliti, jedan drugomu po mogućnosti pomoći — kao bratac bratu. A sad je baš nadošao čas, da jedan budemo u drugoga. Na pragu su izbori za V. i IV. kuriju, popis pućanstva, a to je za nas od velike znamenitosti.

Veprinacki puk zanima se dosta koji za jedno, toli za drugo. Čuju se povoljni glasovi. Nećemo biti više izdajice svoje majke, svoje grude, svojeg materinskog jezika, kao smo to bili zadnjih izbora — necemo već biti u Bartolčića, nit uz njegove prijatelje, a našeg puka najljuee pijavice. Bili smo dosad sami proti sebi, da ne tajimo, izdajice naroda, al neka prošeno nam bude, jer smo bili samo oruđe onog, o kojemu nema više govora — i neka nije.

Jedino je jošte „bršivi Kose-rica“, koji znade po koju ribicu uloviti u svoje razrgane mreže. Već za rana imao talent za pletenje mreža, pa ga ima i sada; vidi se iz toga, što je cijelo obćinsko zastupstvo proti njemu, al on uzprkos svemu tomu brani se na svojem mjestu. Preporučujemo i poručujemo mu, a još ono kratko vrijeme, što ima biti na om mjestu, neka pazi što radi. Za po- nek o šćice fermentu (a dobro bi mu još), oprostili mu jesmo — čemo mu takodjer za kontrolu

al neka još za najmanju doznademo, pre- sjest čemu — pa čeljenšo Tonet mu doviknut: ala-je, kako oni to znaju!

Imali smo na Veprincu javni sastanak. Ispao na obće zadovoljstvo. Govorilo se o vinskoi klazuli, i znamenitosti izbora. Kao na prvom sastanku bio dostatan broj ljudstva. Zeli se, da dodju još gg. dr. Pošćić i drugovi govoreti o koristnih stvarih, jer nema žive duše — kako se žulo na samom sastanku — koja bi bila proti govorom izrečenim: od gospođe doktorice.

Dne 11. o. mj. zapustio našu župu nas obljubljeni i dobri gosp. Ellner. Sada je kao riviatelj biskupskog konvikta u Trstu, a ostaje za godinu isto našim župnikom. Da ti je bilo brate vidjeti sastanak s našim župnikom! Same suze, gorki jecaji, a u srećih tih — gluha, al vruća molitva: pratio te svuda dobri Bog! Sve žali i plače za njim. Jedino tješ nekaje — a to je i ublažilo njihovu bol — da ostaje jošte našim župnikom — i pomisao: vratit će se do godine među svoje Veprinčane, pa koji onda veseliji od nas! Ai da! putevi Božji nedostizivi jesu.

Prisrjavio je svoje oćvice i doveo na put, koji vodi spasu — pa ostavio svoj rad zamjeniku gosp. Petraku, da ga blagoslovno nastavi, a pokoravajuć se skromno volji Božjoj otisao u Trst, gdje će imat opet da nastavi još časniji ali težji posao. Blagoslovio Te dobri Bog i rad tvoj! Za te neizbrisiva ljubav i sladka na te uspomena ostat će po sve dane u srećih naših. I preporučaj se Tvoj veprinacki puk Tebi — dobri Ellneru — da se ga sjetiš svojim molitvama, kliče ti i ovom prigodom, kao i onaj dan, kad si se dielio od nas — sakupljen po cesti od grada — Veprinca pa zadkom i dalje i dalje do Matulja.

Zivio!!

Razne vijesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Ratni ministar Krieg-hamer odputovao je na Semering, gdje će boraviti nekoliko vremena. hrvatska Bosna*.

Bivšemu ministru poljodjelstva baronu Dipalju ne evalu ruže među njegovimi izbornici.

Sastanci pouzdanika klerikalne trolske stranke, kojoj i baron pripada, izjavljuju se redomic proti njegovoj kandidaturi, radi njegova prijateljevanja sa Česima. Duh Sencirijanski ušao je i u kato- ličke birače!

Njemački veleposjednici sastali su se u Pragu pod predsjedničtvom grofa Osvalda Thuna, da viečaju o izborima.

Potvrđuje se glas o opozivu poslanika kod sv. stolice grofa Revertere.

Njemačka. Državni kancelar princ Hohenlohe odrće se mjesa radi starosti, a nasliediti će ga grof Bülow, sadašnji ministar vanjskih poslova.

Srbija. Urednik „Malih Novina“ bio je osudjen radi uvriede veličanstva na 5, a jedan suradnik na 7 godina zatvora.

Francuska. Na parobrodu „Delin“, koji je stigao iz Donera u Calais, dogodio se slučaj holesti kuge.

Predsjednik transvalške republike, glasoviti Krüger, izkrećati će se, kako javljaju, u Marsilju.

Nizozemska. Kraljicu Vilhelmina zaručila se za vojvodu od Mecklenburga—Svjerina.

Švedska i Norveška. Radi pogibeljnoga bronkijalnog katara kralj Oskar prisiljen je oćalećiti se privremeno od svih državnih poslova. Kraljevsku vlast prenio je privremeno na prestoljenasljednika, koji će u Kristijaniji položiti prisegu na ustav.

Dogodjaji u Kini. Francuzke čete zauzele su grad Rotingju, koji je važna strateška točka za čuvanje željeznice.

Ruska legacija povrnuća se u Peking, — Ustanak se širi oko kantonu i u svim južnim pokrajinama. Očekuje se dolazak gen. Waldersse u Peking za 20. t. mj.

Mjestne:

Broj stanovnika u Pulj. Statistički ured grada Pole javlja, da imade u gradu Pulj 23.999 stanovnika, i to po narodnosti 19.288 Talijana; 2374 Niemaca; 1425 Hrvata i 912 Slovenaca. Koji pozna Pulju i njezino stanovništvo, opaziti će odmah, da je taj popis morao sastaviti Talijan, koji je od Hrvata i Slovenaca preko noći umjesio Talijane.

Pokrajinske:

Imenovanje. Ministar trgovine imenovao je č. k. postanske oficijale u Trstu gg. Gustava Nauto i Ivana Bosetto č. k. post-kontrolori u Pulj.

Znateljni smo da li rećena gospođa poznaju i hrvatski, odnosno slovenski jezik.

Odlukovanje. Nj. Veličanstva udostojalo se dozvoliti gosp. Franu Dpberletu jun. obćinskom viećniku i t. d. u Voloskom Opalji, da smije nositi viteški krst reda rumunjske krune.

Zemaljski jezik u labinskom sudbenom kotaru. U Iršćanskomu „Zidovčiću“ čitamo razpis službe dnevnika kod č. k. kotarskoga suda u Labinu: Pod razpisom podpisan je kotarski sudac Dr. Colombis. Taj g. sudac traži od molitelja za gornju službu ni više ni manje, nego poznavanje zemaljskoga jezika (la conoscenza della lingua del paese). Priznati moramo, da nas je gosp. sudac Colombis svojim najčejajem spravio u veliku nepriliku.

Po statistici službenoj morao bi biti zemaljski jezik Istre u prvom redu hrvatski jezik, jer Hrvati (sa Slovenci) sačinjavaju ogromnu većinu pućanstva Istre. Ali g. sudac Colombis je po rodu i čustvu Talijan, te dvojimo, da bi on svoj materinski jezik zapostavio hrvatskomu, prem se ovim služe dvie trećine pućanstva Istre.

On je dakle svakako mislio na talijanski jezik kad je sastavljao svoj natječaj. Dobro! Ali ako je tomu tako, kako je on mogao nazvati samo talijanski jezik zemaljskim jezikom? Ako je nadalje tomu tako, kako kani on opravdati svoje postupanje pred jasnim ustanovami zakona, pred svojim predstavljajenimi i pred pućanstvom onog sudbenog kotara, kojega sačinjavaju po ogromnoj većini Hrvati?

Za te Hrvate dakle g. sudac Colombis nezapade, ili neće da znade. Za te Hrvate ne treba da znade ni budući sudbeni dnevničar, jer se od njega nezahjleva, da poznade i jezik većine pućanstva onoga sudbenog kotara.

Elo, tako tumače č. k. činovnici Istre, državne temeljne zakone, tako provadjaju oni zakon o jezikovnoj ravnopravnosti.

Znateljni smo, kako tumači ono postupanje sudca Colombisa predsjednik prizivnog suda preuzv. g. Kindinger?

Iz Oprtija nam pišu, da je tamošnji puk nezadovoljan radi toga, što neće imati u blizini postaje na novoj željezničkoj pruzi Trst — Poreč. Prije su gospođa puk varala, da će biti postaja blizu mjesta, a kad se je jednom obćina zarvezela, da će nositi veliko novčane breme radi te željeznice — tad rekoše gospođa puku, da postaje neće biti blizu, jer da bi to odviše stajalo.

Bedaci su gospođi vjerovali i bedaci će i u buduće talijanskoj gospođi vjerovati — ali samo bedaci!

Radi pronevjerjenja. Dne 25. t. mj. biti će protorna rasprava u Rovinju proti Luigi Corazza, bivšemu obćinskomu blagovniku u Motovunu, jednomu od kolovodnja talijanske stranke u Motovunu, radi službenog pronevjerjenja: Toga Corazza smatrali su Talijani u Poreču i u Motovunu za uzor postojanja i rodoljublja, pa eto kako njim se je odnio!

Nova brzojava postaja. Dne 11. t. mj. otvorena je nova brzojava postaja sa dnevnom službom spojena sa postanskim uredom u Nerzinal — obćina Osor, polit. kotar Losinj.

Kastavel — Niemci! Ovih je čina bilo odposlano iz jedne odvjetničke pisarne iz Voloskoga pismo jedno njekomu L. F. u Jusčie, dakako hrvatskim naslovom. Pošto se dotični naslovnik nije nalazio kod kuće, pismo stiglo je natrag sa napisom „Adressat abgereist nach St. Feistritz“, kao da smo u njemačkom carstvu.

Kuverta sahranjena je za svaku eventualnu poruku.

Neznamo, dali dotični gosp. poste-upravitelj poznade hrvatski jezik ili pak pošto njemački na nedostavljenih pismih, samo da pokaže svoju vještinu svietlu u njemačkom jeziku.

Kastav kao najčvršća tvrdjava Hrvatsva; morao bi odlučno prosvjedovati proti takovom postupanju č. k. postanskog ureda u Kastvu, kod nadležnih oblasti.

Napried, komu je do pravice i narodne časti!

Prispravnik za učiteljska u Kastvu. Čujemo da je namješten tamo učitelj g. Mate Trinajstić. Ako smo dobro obavješteni i on je imenovan samo privremeno. Tu je dakle viša školska oblast učinila dvie pogreške. Htjela se je na onakvu školu starija, iskusnija sila. Tim nemislimo nimalo vredjati spomenutog učitelja, nego izričemo naš nazor. A drugo bila je bar sada prilika imenovati ga definitivno, neka znade na čem je i neka se može dušom i tielom zauzeti za ovako znamenitu školu, kao što je pripravni tečaj za buduće odgojitelje naroda.

Zemaljski izbori u Istri!! Trećanska „Edinost“ od dne 11. t. mj. dobila je od pouzdana osobe iz Kopra sljedeću brzojavnu vjest:

„Zemaljski izbori u Istri obaviti će se mjeseca aprila u buduće godine.“

Toj vijesti je teško vjerovali — premda dolazi od pouzdana osobe — jer još nećije mandat sadašnjemu zemaljskomu zastupstvu. Možda kani vlada razpustiti istarski sabor sada, pošto je to propustila prije, kad je imala za to sto razloga?!

Strasan zločin! Pod naslovom „Novotarja“ čitamo u večerjem izdanju Iršćanskog „Zidovčića“, od dne 13. t. mj. upravo groznu vjest! Na kotarskomu sudu u Vodnjanu obdržavano je sudbeni pristav Gasperini raspravu proti hrvatskomu seljaku iz okolice radi nekog prekršaja u talijanskom jeziku. Sudbeni kancelista Visintini, zastupajuć državnoga odvjetnika, zahjeto je, u hrvatskom jeziku, da bude obluženi odsudjen.

Te hrvatske riečji (sacramentalni parole) razdrzale su u toliko dopisnika, da zahjeto odlučno da se u buduće u talijansku raspravu neima mješati hrvatski govor! I mi se služemo sa talijanskim pisakrom, da se vodi sa Talijanom cijela rasprava talijanski, ali se s njim neslažeemo u tom, da se sa Hrvatom vodi rasprava talijanski i da se kod te rasprave nešmije govoriti hrvatski. G. pristav Gasperini morao je sa hrvatskim seljakom voditi raspravu hrvatski, kako te zakon jasno propisuje, i tada se nebi bio rećeni pisakr sablaznjivao radi zahjeto zamjenika državnoga odvjetnika.

Talijanom sudite talijanski, Hrvatom hrvatski, kako zakon hoće, pak necemoz biti prigovora s nijedne strane. Tozi se dakle, zlobni pisakru na Tvoga pristava, nipošto na kancelistu, koji je učinio svoju dužnost!

Nevjerojatno — ali istinito. Iz svedenčkih krugovah dolazi nam sljedeća tužaljka. Čudimo se i tužimo neprestano u naše svietlske oblasti radi nepravdah, koje nam nanose u pogledu zapostavljanja ili zanemarivanja našeg milog nam jezika, ali nu na žalost nisu u tom obzir: bolji li nekoje crkvene oblasti. Necemo ni spominjati biskupski ordinarijat u Poreču, jer tamo su odavno izagnali hrvatski jezik, nu boli nas i pete, što se to isto nastoji

izvesti i u biskupiji tršćansko-koparskoj, kojoj je na čelo presvi. g. biskup Sterk. Da nam se ne kaže, da govorimo u vjetar ili bez dokaza, eto Vam cinjenica.

Iz biskupskog ordinarijata šalje se sva pisma na svećenstvo i na druge oblasti u zavojih (kuvertah) sa talijanskim naslovom. Takve zavoje primaju župnici, upravitelj i kapelani Hrvati i Slovenci iz biskupske pisarne; u kojoj absolutno gospodari neki mladi talijanski svećenik iz četice poznatih reformatora. Na hrvatski i slovensko svećenstvo šalje se iz te pisarne pisma i dopise u latinskom jeziku; na talijansko svećenstvo u talijanskom jeziku.

Službeni list biskupije tršćansko-koparske „Curia Episcopalis“ tiskan u latinskom jeziku, donasa naukovni naerti za vjeronauk za cijelu biskupiju u talijanskom jeziku.

U toj biskupiji jesu u ogromnoj većini Hrvati i Slovenci kao i njihovo svećenstvo, pak elo od strane biskupskog ordinarijata piše im se i daje im se poduka i svjete u talijanskom jeziku. Nije li to sramotno i žalostno! Šutili smo dugo i dugo u nadi, da će stvari u našoj biskupiji, dotično na ordinarijatu ili u biskupskoj pisarni krenuti na bolje, ali pošto okreću svaki dan na gore, to ne možemo više nijednomu za ljubav šutili. Nek se vrši zakon i pravica — pak mirna Bosna!

Socijalisti za šalu. U većini gradovih našega Primorja kao što ni Trst, Pula, Gorica, Piran itd. našla je socijalistička nauka nješto sljedbenika koji među talijanskim toli među slavenskim radničtvom. Središće socijalističkomu gibanju bijaše i jest grad Trst. Tu se drže na okupu prvaci te stranke, Talijani Slavenci i koji Niemci.

Iz Trsta nastoje ti prvaci širiti po Primorju socijalističku nauku. U tu svrhu sazivlju sastanke i skupštine u pojedinih mjestih Primorja, navlastito u Trstu i u Puli. Na ih sastancih propovedaju socijalistička načela, sastojeca u glavnom u tom, da treba poboljšati stanje radnika mučenika. Govore obično protiv gospodi bogatašema ili kapitalistom, protiv gradjanskim slojevom, protiv svećenstvu i protiv narodnostim borbam. Oni tvrde, da nepoznaju naroda u narodnosti. Njihova domovina da je cio svijet.

Tako u teoriji, ali u praksi vladaju se inače, bar u našem Primorju, Talijanski socijalisti Primorja, nisu međunarodni ili internacionalisti. Oni su u prvom redu Talijani, i tada tekar socijalisti. To smo izkusili u naših gradovih od talijanskim socijalista stotinu puta. Za to nam pružaju dokaz talijanski socijalisti Gorice i najzadnjih dana.

Socijalisti Primorja odlučili su naime, da će postaviti za sve tri pokrajine svoje kandidate u V. kuriji kod predstojećih izbora za carevinsko vieće. Za Trst proglasi svojim kandidatom poznatog Ueckera, koji se je izrazio u svoje vrijeme nesocijalistički o Slovincem. On je u prvom redu Talijan, te će po svoj prilici za njega glasovati strogo talijanska narodnostna stranka, poznata pod imenom puke ili demokratske stranke. Ona je to izjavila u svojem glasilu staviv kao jedinim uvjet taj, da se rečeni kandidat priznade Talijanom. On će to lahko učiniti, jer je u istinu najprije Talijan, pak socijalista.

U Gorickoj i u Istri kandidirati će ista stranka Elbina Kristana, jednoga od kolovodja slovenskih socijalista, koji se je još prije desetak godina žestoko borio za narodne ideale Hrvata i Slovincana. Danas mu je sve to ludo i smiešno.

Talijanski ladjoliberalni listovi, Primorja pozdravili su sa zadovoljstvom njegovu kandidaturu u Gorickoj izjaviv, da će za njega glasovati složno i socijalisti i talijanski liberali. Zar nije to sumnjivo? Talijanski liberalci za slovenskoga socijalistu. Ali mi ih razumijemo: U Gorickoj

ne ovaj talijanskim ladjiberalcem ruže u V. kuriji. Tamo su sigurni pobjede Slovinci — budu li slozni. Radi toga odlučuje talijanski liberalci glasovati za slovenskoga socijalistu protiv slovenskomu narodnomu kandidatu. Tamo će im dake služiti g. Kristan kao orudje ili sredstvo protiv mrzkih im Slovincem. Po rodu i jeziku Slovenac imao bi Talijanom, koji mrze njega kao i ostale Slovence iz dna duše, pomoći, da sruši slovenskoga kandidata.

Nu, rec bi, da su se zadnji čas i talijanski socijalisti Goricke predomislili glede kandidature g. Kristana u V. kuriji.

Tršćanski liberalni listovi pišu naime, da su goricki talijanski socijalisti obdržavali dne 10. t. mj. sastanak u gostionu Marzini. Predsjednik Strasser probio im je, da bijahše na skupštini stranke u Trstu proglašen kandidatom za V. kuriju u Gorickoj drug Kristan (ili kako oni pišu „certo Kristan slavo“). Ta viest nije zadovoljila prisutne, te odlučih, da se sazove drugi sastanak, na kojem će se o toj kandidaturi razpravljati.

Odatle je razvidno, da talijanskim socijalistom Goricke nije po volji kandidatura G. Kristana — jer je Slaven — u čerto Slavo — te da treba o tomu jošte razpravljati. I to da su socijalisti? Da, jesu socijalisti, kojim je talijanstvo sve, i koji mrze Slavene kao i talijanski liberalci — pa bio on najčistiji socijalist. To su Vam socijalisti za šalu.

Zemaljski odbor Istre uzdržava pučka škole? Tko nevjeruje tomu, neka čita glasilo tršćanskih židova od dne 9. t. mj. Povod dala mu je odluka c. kr. zemaljskoga školskoga vieća za Istru, usljed koje imade se jednorazredna pučka škola u sv. Petru u šumi pretvoriti u dvorazrednicu.

Toj odluci uzprotivio se je zemaljski odbor za Istru — s jednostavnog razloga — jer je ta škola hrvatska.

Službenimi podatci dokazano je, da imade jednorazredna pučka škola u sv. Petru sve uvjete, da postane dvorazrednicom, nu zemaljski odbor u Poreču prosvjeduje protiv zaključka c. kr. zemaljskoga školskoga vieća, jer on neće, da se Hrvatima dade ni ono, što ih po zakonu ide. Ako se znađe, da u c. kr. zemaljskomu školskomu vieću neima niti jednoga člana Hrvata, pa ako se pomisli, da je to vieće ipak odlučilo, da se jednorazrednica u sv. Petru proširi u dvorazrednicu, tada se mora zaključiti, da to proširenje bijaše neobhodno potrebno, i da je zemaljski odbor za Istru protivan napredku našega puka.

Zemaljski odbor uložio je prosvjed protiv spomenutoj odluci zemaljskoga školskoga vieća radi toga — jer on plaća škole, te neće, da se protiv njegovoj volji proširi nijedna hrvatska pučka škola.

Poznato je i neizrečoj djeci, da sav puk Istre doprinosi velike žrtve za uzdržavanje pučkoga školstva, da nosi velike školske namete, da mu je u novije doba narinuta nesnosna školska taksa, pa ipak drznie se bezobrazni tršćanski čifut utvrditi, da zemaljski odbor plaća škole!

Na ovako drzovitu tvrdnju teško je odgovoriti i najostriji rećmi.

Iz Barbana pišu nam 12. t. mj. Tuzili smo Vam se g. uredniče, što bijaše naša škola dugo vremena bez učitelja, nu sada hvala Bogu smo za konačno dobili, to u osobi g. Ivana Matetića, mladog učitelja iz Zminja. Naše veselje radi njegovog dolaska razuzihlo je naše narodne protivnike, talijanaše i krnjele, te tobožnje prijatelje i širitelje kulture. Svoju lugu hoćio je jedan od tih protivnika naših, poznati vodja barbanske talijanaške stranke posebnim načinom očitovati.

Naš gosp. učitelj podučaje po propish u školi i pjevanje. Nekog dana pjevala su školska djeca u propisane pjesme u hrvatskom jeziku. Ti nedužni glasovi pomutili su pamet rečenomu junaku, koj

se potajno vukao kao do školskih vratiju, te ista zamazio takovim smradom, da nas je stid to ni spomenuti. Junak taj počinio svoje junčatvu — polajice se odušljao.

Ono junacko djelo je poznato svemu puku Barbane, ali se nitko nemiče, jer je to učinio širitelj talijanske kulture i kolovodja naših talijanaša. Da se što takva počini kojoj talijanskoj školi, a da ni bilo krike i vike u talijanskom Izraelu, nu pošto se je to izrielo hrvatskoj školi i protiv hrvatskomu učitelju — sve štiti pak mirna Bosna. Takovi eto su Vam ti naši prijatelji i prosvjetitelji.

Iz drugih krajeva.

C. i kr. vojna mornarica. Po brzojavnim vijestima, stiglo je dne 12. o. mj. N. V. B. Donau u Valparaiso, gdje ostaje 12 dana. Na brodu sve zdravo.

Otrovao se u blaženju zemlji. Austrijski podanik i bivši austrijski vojnički bjegunac Oblak, otrovao se prošlih dana u Italiji, gdje je mislio, da ga čeka med i mlieko, kad tamo nebijaše ni suhe palente.

Otvorenje novog poljskog kazališta. Dne 4. t. mj. prije podne otvoreno je u Lajovu novo poljsko narodno kazalište najsvetlanijim načinom. Otvorenju su prisustvovali namjestnik dr. prof. Pinski sa predstojnici oblasti, zemaljski maršal dr. prof. Badeni sa članovi zemaljskog odbora, gradsko zastupstvo pod vodstvom gradskog načelnika i obaju podnačelnika, deputacija grada Praga sa ondješnjim gradskim načelnikom dr. Stbom na čelu, deputacija grada Krakova, mnogobrojni saborski zastupnici i bivši zastupnici u carevinskom vieću, te silno mnoštvo gosti iz Varšave i Poznanja. Večer je novo kazalište otvoreno svečanim prologom Kasprovice, veselom igrom od grofa Fredra i novom operom, što ju je uglasbio Zelenki.

Od pekarskog pomoćnika — doktor filozofije. Među kandidati koji su ovog ljeta na bečkom sveučilištu stekli doktorsku diplomu filozofije, nalazi se i jedan, koji je do nje došao trnovitijim putem od ostalih. To je dr. Horna iz Zateca u Českoj, sin jednog pekara. Po svršetku pučke škole uzео ga je otac k sebi, da izučí pekarski obrt. Dječak je za tri godine postao kalfom. U to vrijeme počeo je mladit strastveno učiti. U učenju pratilo su ga najveće poteškoće. Po noći je morao poput svih ostalih pekara bditi kraj krušnih peći, a po danu, određenu za spavanje, izlazio bi kradom izvan kuće i učio uz svog jednog prijatelja gimnazijalca. Nakon nekog vremena prijavio se marljivo kalfa, da pofotzi — izpit za nižu gimnaziju. Tu je polučio uspjeh svoga mukotrpnog rada, jer je izpit položio s odlikom. Istom kad je imao u ruci tu svjedočbu, otkrio se svojim roditeljem, koji o njegovom učenju nisu ni slutili. Sad su roditelji privoljeli, da sin i dalje učí. Mladit je privatno nastajivo nauke i položio s odlikom izpit zrelosti, a onda pošao u Prag i Beč učiti profesuru. Pred dvie godine svršio je nauke i imenovan učiteljem na njemačkoj gimnaziji u Trstu, a sad je evo stekao najvažn odličnih strogih izpita i doktorat filozofije.

C. i kr. brodovi vojne mornarice. „Carica i kraljica Marija Tezesa“, „Aspern“ i „Zenta“ doplovile su dne 8. t. mj. u kižeuku luku Taku. Na brodovih je mornarica zdrava.

Veliki požar u Trstu. Još nije minulo mjesec dana od zadnjega velikoga požara — pak nam je opet zabilježiti velik požar u tvornici ulja kod sv. Andreje u Trstu. Izgorilo je, naime dne 12. t. mj. veliko skladište uljenih ostanaka, koji bijahu pripravni za trgovinu. Ti ostanaci bijahu naslagani pod jednom strehom, dugičkom 70 a širokom 25 metara. Stoznom djelovanju vatrogara — pošlo je za rukom ograničiti oganj na samo skladište. Kazu, da imade štete do 300.000. Tvornicu skladište bijahu osigurana

Društvene:

Za Cirilo-Methodova družin, sabrao veleč. g. Mihovil Sgombić, dražki župnik dne 29. pr. mj. prigodom crkvenoga zbora u dolnjem Jelenu, kod stola veleč. g. župnika Nikole Polića svotu od K 15. Tu je svotu g. Kazimir Stefančić, umir. profesor, poslao centrali družbe u Volosko.

Dječkom pripomoćnom društvu u Pazinu darovao prvu svotu od 20 kruna g. dr. M. Trinajstić iz Buzeta.

Vivat sequens!

Novi odbor političkoga društva „Edinost“. Na glavnoj skupštini političkoga društva „Edinost“ obdržavaju prošle nedjelje u „Narodnom Domu“ u Barokovljah, kraj Trsta, bijahu izabrana u novi odbor sljedeća gg. članovi: predsjednik, Matko Mandić; odbornici: dr. Gustav Gregorin, dr. Otakar Rybaf, dr. Josip Abram, dr. Edvard Slavik, dr. Ferdo Černe, Makso Cotić, Ante Bogdanović, Andrija Černe i Josip Turk. Zamjenici: Fran Šuman, Ante Miklavac, Ante Pogorelec, Dragutin Pertot, Miloš Kamusčić, Ivan Gorup, Vjekoslav Gorup, Ivan M. Bole i Stanko Godina. Pregledaoci računa: Gracijan Stepančić, Ivan Prelog i Fran Rakusa.

U prvog odborovoj sjednici, obdržavanog u ponedjeljak 15. t. mj. na večer konstituirao se je novoizabrani odbor kako sledi: I. podpredsjednik g. dr. Gustav Gregorin, II. podpredsjednik g. dr. Otakar Rybaf; tajnik g. dr. Ferdo Černe; blagajnik g. Ante Bogdanović.

Odbor „Edinosti“ obdržavati će i nadalje redovito svakog čedna sjednice sve dok svrše predstojeći izbori. Svi prijatelje naše upozorujemo, da se u izborih poslovi obrate na predsjedništvo političkog društva „Edinost“ u Trstu.

Ujedlyno preporučamo našim istomisljenikom, da u ovo ozbiljno i teško doba moralno i materijalno naše političko društvo poduprieti izvole.

Danomie neki mali prištedak ako sbrojimo, doskora naraste znatniji iznos, koji je veoma važan poimence za svako kućno gospodarstvo. Ovakav se prištedak polučuje u stohlijadah obitelji pomoću mješjanja zrnate kave sa polovicom Kathreinerove Kneippove sladne kave. Po oroj dobiva kavni napitak liepu i ukusnu boju i neki osobit prijatan tek, a povrh toga za zdravlje je veoma koristan. Posvuda, gdje se je ovo mješjanje kave udomacilo, tako je omililo, da se na ovaj način pripravljavana kava uvijek sve to većom obljubljenošću pije. Samo valja vazda upotrebiti Kathreinerovu Kneippovu sladnu kavu, koja jedina ima okus zrnate kave. Ista dobiva se posvuda, nu ipak ne smije se nikada otvorena prodati. Te je prava samo u poznatim Kathreinerovim omlinama.

ZAHVALA.

Podpisani odbor pjevačkog i tamburaškog društva „Sloge“ u Zemetu, zahvaljuje se srdučno svim rodoljubom, koji su na budi koji način doprinesli, da je prva njegova zabava onako liepo izpala. Zahvaljuje se poimence slavnom pjevačkom društvu „Primorski Hrvat“ iz Trsta, g. predstavljajućem, gg. gostovom i svim rodoljubom, koji su svojim prinosi poduprili društvo.

Darovali su društvu: gg. F. Monjac K 100, J. Funderle K 40, P. Narinac i F. Udovičić po K 20, delavsko društvo Srdoci K 15, I. Blečić, A. Funderle, K. Jelusić, F. Lenac, I. Lenac, M. Lenac, R. Rubesa, J. Srdoc-Marković, V. Srdoc po K 10, F. Lenac K 6, A. Fonović, V. Jugo, I. Kalfić, V. Lenac po K 4, I. Babić, A. Čiković, F. Čiković, J. Drujević, F. Jardaš, I. Lenac, F. Lenac po K 2, I. Pilepić, V. Marčelja po K 1. Na predlog g. Kazimira Jelusića obč. načelnika sakupljeno u Kastvu kod obijeda prigodom proslave 70-godišnjice N. V. cara i kralja K 23.

Preplatili su ulazninu: gg. P. Marac sa K 8, prof. V. Spinčić, K. Jelusić, F. Dukić, M. Kundić, F. Beninger, A. Badić, sa K 4, I. Vrabc, E. Puž, M. Glavan sa K 3, dr. Babović sa K 2, N. Ladović, I. Srdoc, dr. Linić, J. Linić, N. Luk, V. Osojnak, A. Belančić, N. Lecko, L.J. Jelusić, V. Rubesa, N. Daberlet sa K 1.

U ime ulaznine priposlali su: gg. Mijo Laginja K 4, dr. D. Vitezić K 3, Zv.

